

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘

๒.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยมีต้องมีหมายจับ ซึ่งในปัจจุบันพบว่ามีกรณีการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามกฎหมายต่างๆเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มิให้มีการจับกุมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และให้การจับกุมนั้น กระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ที่มีความรู้ในกฎหมาย มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยมีต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายวิรัช พันธุมะผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ มาตรา ๗๘ โดยมีสาระสำคัญคือ

๑. กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐
- (๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถใช้ในการกระทำความผิด
- (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้น ตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจรอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ อันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี
- (๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗ (ร่างมาตรา ๓)

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ศาลยุติธรรม
๒. สำนักงานอัยการสูงสุด
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๔. ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไป ที่สำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐
- (๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
- (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้น ตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจรอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ อันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี
- (๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗ (ร่างมาตรา ๓)

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ รวมระยะเวลา จำนวน ๕๗ วัน นับจากวันขึ้นเว็บไซต์ ถึงวันปิดการรับฟังความคิดเห็น

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

- (๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. ศาลยุติธรรม
๒. สำนักงานอัยการสูงสุด
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๔. ประชาชนทั่วไป

๕ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

จำนวน ๑๔ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็น

จำนวน ๓ ราย ได้แก่

๑. ศาลยุติธรรม
๒. สำนักงานอัยการสูงสุด
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕.๒ ผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไปสำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

(๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้น ตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจรอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ อันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี

(๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗ (ร่างมาตรา ๓)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
๑. เพื่อให้ทำงานให้เป็นไปตามกฎหมายมีความรู้ทางกฎหมายกันบ้าง	๑. พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีได้มีระดับชั้นยศ หรือมีคุณวุฒิตามที่กำหนด ไม่มีอำนาจจับกุมบุคคลที่กำลังกระทำความผิดซึ่งหน้า ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอย่างทั่วถึง และการที่ต้องรอให้ผู้มีอำนาจจับกุมเดินทางมาถึง ก่อนถึงจะสามารถจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดซึ่งหน้านั้น อาจไม่ทันการ หรือแม้กระทั่งการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อขอหมายจับหรือคำสั่งของศาล ยิ่งล่าช้าก็ยิ่งบั่นทอนความยุติธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า "ความยุติธรรมที่ล่าช้า คือ ความอยุติธรรม" ๒. ยากต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ด้วยจำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ๓. หากเกิดความผิดซึ่งหน้ากับ/ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่มียศไม่ถึงร้อยตำรวจเอกก็ไม่สามารถจับกุมตัวได้ ๔. อาจเป็นข้ออ้างของผู้ต้องสงสัย กระทำความผิดหรือไม่กระทำความผิดหรือไม่ และอาจทำให้การทำงานของตำรวจล่าช้าลำบากยิ่งขึ้น ๕. พนักงานฝ่ายปกครองแม้จะเป็นระดับปฏิบัติการแต่ได้ผ่านการศึกษากฎหมายและผ่านการอบรมในหลักสูตรมาแล้วสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามกฎหมายที่ผ่านมาไม่เคยมีเหตุร้องเรียนด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจึงเห็นควรให้คงอำนาจตามกฎหมาย

	เดิมต่อไป ๖. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบ ๘๐ ได้วางหลักไว้ว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่เมื่อบุคคลนั้น ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า” และเมื่อพิจารณา มาตรา ๒ (๑๖) แห่งบทบัญญัติเดียวกัน ก็ได้กำหนดค่านิยมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไว้ว่า “เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน” บทบัญญัติดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า เจ้าพนักงานตำรวจไม่ว่าชั้นยศใดหรือ ตำแหน่งใด เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการจับโดยไม่มีหมายจับภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น และเพื่อรักษา ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ๗. การจับโดยไม่มีหมายจับของเจ้าพนักงานตำรวจนั้น เป็นการปฏิบัติในสภาวะของเหตุการณ์ ที่ปัจจุบันทันด่วนในขณะนั้น แม้การจับกุมบุคคลจะเป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็มี ข้อยกเว้นให้สามารถกระทำได้ในกรณีที่มีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อีกทั้ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นข้าราชการตำรวจ นั้นไม่ว่าจะในระดับชั้นประทวนหรือสัญญาบัตร แม้บางสายจะมีได้ มีการรับบุคคลที่มีคุณวุฒิความรู้ทางด้านนิติศาสตร์มาโดยตรง แต่ในการฝึกอบรมของข้าราชการตำรวจ ก็จะมีการฝึกอบรมให้มีวุฒิภาวะ รวมถึงความรู้
--	---

	ทางด้านกฎหมายที่จำเป็นต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ในระดับที่สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในชีวิตและ ร่างกายของประชาชนตามรัฐธรรมนูญได้ ๘. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ ได้กำหนดอำนาจในการจับกุมของเจ้าพนักงานไว้ว่าต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งในกฎหมายได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” ไว้แล้วตามมาตรา ๒ (๑๖) ว่า หมายความว่า “เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมทั้ง พศดี เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม” จะเห็นได้ว่า การจับนั้นเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะเป็นขั้นตอนแรกในการนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ทั้งยังเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสังคมให้ปลอดภัยจากผู้ต้องหาซึ่งกระทำความผิดอาญา หากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพบเห็นบุคคลใดซึ่งมีการออกหมายจับไว้ก็สามารถที่จะทำการจับกุมได้ตามกฎหมาย หรือหากเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่จะจับได้โดยไม่มีหมายจับเนื่องจากการกระทำความผิดซึ่งหน้าหรือเมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิดหรือเหตุอื่น ๆ ตามมาตรา ๗๘ (๑) ถึง (๔) พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็สามารถที่จะจับได้ ทั้งกฎหมายได้กำหนดวิธีการจับและวิธีปฏิบัติภายหลังการจับไว้แล้วในมาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ แล้วว่า
--	--

	การจับต้องทำอะไร เมื่อจับแล้วต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ซึ่งถือว่ากฎหมายได้กำหนดขั้นตอนในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับไว้แล้ว อีกทั้งในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ย่อมต้องรับผิดชอบตามกฎหมายอาญาอีกส่วนหนึ่งด้วย ดังนั้น การแก้ไขร่างมาตรา ๗๘ โดยกำหนดคุณสมบัติของ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าว แม้จะทำให้ผู้จับเป็นเจ้าพนักงานที่มีคุณสมบัติมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสมก็ตาม แต่ก็อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ เพราะพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมีจำนวนน้อยและอาจไม่เพียงพอในการบังคับใช้กฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ๙. ในทางปฏิบัติพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่ออกตรวจท้องที่หรือดูแลรักษาความสงบในชุมชนและสถานที่ต่าง ๆ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ไม่ใช่ระดับชำนาญการหรือไม่ใช่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจเอกขึ้นไป ร่างกฎหมายดังกล่าวจึงไม่จำเป็นและอาจเป็นอุปสรรคในการรักษาความสงบ เรียบร้อยในสังคมซึ่งไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ ๑๐. ในกรณีที่มีเหตุซึ่งทำให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับกุมผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องมีหมายจับหรือคำสั่งของศาลตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๔ (๑) ถึง (๔) กำหนดไว้ เช่น พบเห็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่า ผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุ อย่างอื่น อันสามารถอาจ
--	--

	ใช้ในการกระทำความผิด เป็นต้น ปรากฏต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ที่มีได้มีคุณสมบัติและอำนาจจับกุมตามร่างกฎหมาย อาจส่งผลกระทบทำให้เกิดความเสียหาย หรือความล่าช้าต่อการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากเจ้าพนักงานดังกล่าวไม่มีอำนาจจับกุมตามกฎหมายโดยต้องติดต่อประสานไปยังเจ้าพนักงานที่มีอำนาจเพื่อทำหน้าที่จับกุมต่อไป ๑๑. กำหนดถ้อยคำในร่างกฎหมายไม่ชัดเจนซึ่งทำให้มีการตีความได้ว่า พนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีได้มีคุณสมบัติตามที่ร่างกฎหมายกำหนด เช่น พนักงานฝ่ายปกครองระดับ ปฏิบัติการหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจโทลงมา มีอำนาจจับกุมผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำ ความผิดโดยไม่ต้องมีหมายจับหรือคำสั่งของศาลก็ได้ แม้จะไม่มีเหตุตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๗๔ (๑) ถึง (๔) กำหนดไว้ก็ตาม
--	---

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรให้ตำรวจตำแหน่งที่ต่ำกว่าสามารถจับกุมผิดซึ่งหน้าได้เพื่อยับยั้งการก่ออาชญากรรมที่จะมีขึ้นรุนแรงมากขึ้น
๒. เห็นควรให้ตำรวจระดับสัญญาบัตรขึ้นไปแทนร้อยตำรวจเอก
๓. แม้หลักการและเหตุผลของการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ จะนำไปเพื่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนก็ตาม แต่การแก้ไขนั้นจะต้องคำนึงถึงผลหรือประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้สอดคล้องสมดุลกัน เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของเจ้าพนักงานตำรวจ ในปัจจุบันข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจโทลงมา ยังคงเป็นกำลังหลักในการปฏิบัติงานและสามารถพบเจอหรือระงับเหตุการณ์ ซึ่งมีการกระทำความผิดกฎหมายได้ตลอดเวลา จึงควรให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจทุกนายที่ปฏิบัติหน้าที่สามารถดำเนินการจับกุมได้ หากพบการกระทำความผิดซึ่งหน้าดังเช่นบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเดิมที่ใช้บังคับอยู่

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจสามารถจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้โดยต้องมีหมายจับ ซึ่งในปัจจุบันพบว่ามีกรณีการกระทำความผิดซึ่งหน้าตามกฎหมายต่างๆเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มิให้มีการจับกุมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และให้การจับกุมนั้น กระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ที่มีความรู้ในกฎหมาย มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไป ที่สำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. มาตรา ๒๕ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่ไม่ได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำการนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้น ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีกฎหมายตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

๓. มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

☒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง หัวข้อที่ ๓.๑.๑ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์ กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

☒ แผนปฏิรูปประเทศในเรื่อง

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรืออุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มิให้มีการจับกุมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และให้การจับกุมนั้น กระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ที่มีความรู้ในกฎหมาย มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองระดับชำนาญการขึ้นไปหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจเอกขึ้นไป ที่สำเร็จการศึกษาระดับนิติศาสตรบัณฑิตที่เนติบัณฑิตยสภารับรองหรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการจับกุมบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ โดยมีต้องมีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

กระบวนการยุติธรรมของไทยถูกกล่าวหาว่ามีปัญหาเรื่องละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งมักเกิดจากใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำละเมิดต่อหลักสิทธิมนุษยชน หากสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ จะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับนักลงทุนและนักท่องเที่ยวมากขึ้น

๕.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ประชาชนจะได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพที่ดียิ่งขึ้น

๕.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

-

๕.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- ด้านกระบวนการยุติธรรม

เพิ่มความเชื่อมั่นในระบบตำรวจและกระบวนการยุติธรรมให้ประชาชนมากยิ่งขึ้น

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

-

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

-

๘. บทกำหนดโทษ

☒ ไม่มี

☐ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

-

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร